

Polska bibliografia biblijna za lata 2016–2017

Polish Biblical Bibliography 2016–2017

**KS. MARCIN BIEGAS – MIROSŁAW BRUŻEK – KS. KAMIL GNIWEK
– MICHAŁ KLUKOWSKI – KS. STANISŁAW SADOWSKI – KS. NIKOS
M. SKURAS – KS. VALERY MARTSINOUSKI**

Instytut Nauk Biblijnych, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
e-mail: biblical.annals@gmail.com

Wykaz skrótów

- ABL* – *Analecta Biblica Lublinensia* (Lublin, 2007–)
AK – *Ateneum Kapłańskie* (Włocławek, 1909–)
BibAn – *The Biblical Annals* (Lublin, 2011–)
BKK – *Biblia. Krok po Kroku* (Kraków, 2009–)
BPTH – *Biblica et Patristica Thoruniensia* (Toruń, 2008–)
CT – *Collectanea Theologica* (Lwów, 1931–1939, Warszawa, 1949/1950–)
CzST – *Częstochowskie Studia Teologiczne* (Częstochowa, 1973–)
EE – *Extra Ecclesia* (Lublin, 2014)
KStT – *Kieleckie Studia Teologiczne* (Kielce, 2002–)
NKB.NT – *Nowy Komentarz Biblijny. Nowy Testament*
NKB.ST – *Nowy Komentarz Biblijny. Stary Testament*
NSTB – *Nowy Słownik Teologii Biblijnej* (Kielce 2017)
PzST – *Poznańskie Studia Teologiczne* (Poznań, 1972–)
QChr – *The Qumran Chronicle* (Kraków, 1990–)
PJBR – *The Polish Journal of Biblical Research* (Kraków 2000–)
RBL – *Ruch Biblijny i Liturgiczny* (Kraków, 1948–)
RT ChAT – *Rocznik Teologiczny Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej* (Warszawa, 1959–)
Sem – *Seminare. Poszukiwania naukowe* (Kraków, 1975–)
SiR – *Spółczesność i Rodzina* (Lublin, 2004–)
SJC – *Scripta Judaica Cracoviensia* (Kraków, 2002–)
SnR – *Studia nad Rodziną* (Warszawa, 1997–)
SO – *Studia Oecumenica* (Opole, 2001–)
SST – *Sosnowieckie Studia Teologiczne* (Kraków, 1993–)
StBob – *Studia Bobolanum* (Warszawa, 2001–)
StEl – *Studia Elbląskie* (Elbląg, 1999–)
StEl – *Studia Elckie* (Elk, 2000–)
StGd – *Studia Gdańskie* (Gdańsk, 1973–)
StKKoł – *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* (Koszalin, 1992–)

- StLeo – *Studia Leopoliensia* (Lwów, 2006–)
 StPar – *Studia Paradyskie* (Gościkowo – Paradyż, 1985–)
 StPel – *Studia Pelplińskie* (Pelplin, 1969–)
 StSan – *Studia Sandomierskie* (1980 –)
 StWar – *Studia Warmińskie* (Olsztyn, 1964–)
 SW – *Studia Wschodniosłowiańskie* (Białystok, 2001–)
 ŚSHT – *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne* (Katowice, 1968–)
 VA – *Vita Academica* (Kraków, 2001–)
 Vox – *Vox Patrum* (Lublin, 1981–)
 VV – *Verbum Vitae* (Kielce 2002–2009, Lublin, 2010–)
 WPT – *Wrocławski Przegląd Teologiczny* (Wrocław, 1993–)
 WStT – *Warszawskie Studia Teologiczne* (Warszawa, 1983–)
 ZFK – *Zeszyty Formacji Katechetów* (Radom, 2001–)
 ZNSBP – *Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich* (Warszawa, 2004–)
 ŻD – *Życie Duchowe* (Kraków)
 ŻK – *Życie Konsekwrowane* (Warszawa, 1993–)

Część pierwsza: prace zbiorowe

- Chrostowski, W. – Kotecki, D. (red.), „*Scrutamini Scripturas*” (J 5,39). *Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich 2016).
- Green, J.B. – Brown, J.K. – Perrin, N. – Paprocki, R., *Słownik nauczania Jezusa oraz tematów czterech Ewangelii. Komentarz Tematyczny do Nowego Testamentu* (Warszawa: Vocatio 2017) I.
- Jaromin, J. (red.), *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016).
- Krajewska, M. – Kulwicka-Kamińska, J. – Szulc, A. (red.), *Święte księgi judaizmu, chrześcijaństwa i islamu w słowiańskim kręgu kulturowym. Prace dedykowane Profesorowi Czesławowi Łapiczowi*. II. *Księgi wyznawców judaizmu i islamu. Historia – socjologia – sztuka* (Toruń: Wydawnictwo UMK 2016).
- Kubiś, A. – Napora, K. (red.), „*Niewiastę dzielną kto znajdzie?*” (Prz 31,10). *Rola kobiet w biblijnej historii zbawienia* (ABL 14; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016).
- Kuśmirek, A. (red.), *Symbolika ciała w Starym Testamencie* (Warszawa: Wydawnictwo UKSW 2016).
- Legutko, B. (red.), *Wielka księga miłosierdzia: komentarze biblijne, nauczanie papieskie* (Kraków: Wydawnictwo „M” 2016).
- Niemas, T. (red.), *Perspektywa egzystencjalna proegzystencji wierzących w przekazie Pisma Świętego* (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016).
- Paciorek, A. – Mickiewicz, F. (red.), *Biblia w liturgii Mszy Świętej. Advent – Narodzenie Pańskie* (W Drodze do Emaus 1; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2016).
- Paciorek, A. – Mickiewicz, F. (red.), *Biblia w liturgii Mszy Świętej. Wielki Post* (W Drodze do Emaus 2; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2016).
- Rambiart-Kwaśniewska, A. (red.), *Synagoga w Ostii. Niemy świadek początków chrześcijaństwa* (Archeolog Czyta Biblię; Wrocław: TUM 2016).
- Witczyk, H. (red.), *Nowy słownik teologii biblijnej* (Lublin – Kielce: Towarzystwo Naukowe KUL – Wydawnictwo Jedność 2017).

- Wróbel, M. – Szymik, S. – Napora, K. (red.), *Natchnienie Pisma Świętego w świetle świadectwa tekstów o nich samych* (ABL 15; Lublin: Wydawnictwo KUL 2017).
- Zawadzki, A. (red.), *Radość ewangelii. Biblijne źródła chrześcijańskiej radości*. (ABL 12; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016).
- Zielonka, I. (red.), *Maryja Gwiazda Nowej Ewangelizacji. Teologia i duszpasterstwo* (Teresin: Wydawnictwo Ojców Franciszkanów Niepokalanów 2017).

Część druga: przekłady

- Bardski, K., „Przypowieści o Bożym miłosierdziu (Łk 15) – przekład alternatywny perspektywy interpretacji symbolicznej”, *WSiT* 29/1 (2016) 118-132.
- Krzyszczuk, Ł., „Św. Hieronim – Komentarz do Księgi Izajasza X 34, 1 – X 35, 10 [Commentarii in Esaiam, CPL 584], wstęp, przekład i komentarz”, *Vox* 36/66 (2016) 527- 567.
- Langkammer, H., *Listy katolickie. List św. Jakuba, Pierwszy List św. Piotra, Drugi List św. Piotra, List św. Judy. Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych* (Lublin: Wydawnictwo KUL 2016).
- Nawrot, J., *Pierwsza Księga Machabejska* (NKB.ST 14.1; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2016).
- Popowski, R., *Biblia pierwszego Kościoła* (Prymasowska Seria Biblijna; Warszawa: Vocatio 2016).
- Sikora, A.R., *Knęga Kapłańskô. Leviticus. Z hebrajszczégò jãzëka na kaszëbsczi* (Gdańsk: Zarząd Główny Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego 2017).
- Sikora, A.R., *Knęga wińdzieniô. Exodus. Z hebrajszczégò jãzëka na kaszëbsczi* (Gdańsk: Zarząd Główny Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego 2016).
- Tronina, A. – Walewski, P., *Druga Księga Kronik* (NKB.ST 10.2; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2016).
- Tronina, A., „«Psalmy Salomona» [Psalmi Salomonis], wstęp, przekład i przypisy”, *Vox* 36/66 (2016) 477-511.
- Tronina, A., „Księga Ezdrasza”, *Pismo Święte ST. Księgi historyczne. Przekład ekumeniczny z j. hebrajskiego* (Warszawa: Towarzystwo Biblijne w Polsce 2016) 353-366.
- Tronina, A., „Księga Nehemiasza”, *Pismo Święte ST. Księgi historyczne. Przekład ekumeniczny z j. hebrajskiego* (Warszawa: Towarzystwo Biblijne w Polsce 2016) 369-388.
- Wacławik, P., *List do Efezjan. Nowy przekład dynamiczny opatrzone przypisami oraz komentarzem filologicznym, historycznym i teologicznym* (Warszawa: Vocatio 2017).
- Wacławik, P., *List do Kolosan. Nowy przekład dynamiczny opatrzone przypisami oraz komentarzem filologicznym, historycznym i teologicznym* (Warszawa: Vocatio 2016).
- Wacławik, P., *List do Rzymian. Nowy przekład dynamiczny opatrzone przypisami oraz komentarzem filologicznym, historycznym i teologicznym* (Warszawa: Vocatio 2016).
- Wojciechowski, M., *Księga Barucha* (NKB.ST 24.2; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2016).
- Wróbel, M., *Targum Neofiti I – Księga Wyjścia. Tekst aramejski – przekład, aparat krytyczny – przypisy* (Biblia Aramejska 2; Lublin: Gaudium 2017).

Część trzecia: monografie

- Aboner, K., *Bibliologica* (Szczecin: My Book 2016).
- Bartnicki, R., *Biblia w liturgii dni powszednich. Komentarze do czytań mszalnych* (Ząbki: Apostolicum 2016, wyd. II poprawione i uzupełnione).
- Bocian, B.J., *Jestem faryzeuszem, bracia...*(Górna Grupa: Verbinum 2016).
- Chrostowski, W., *Uczynki miłosierdzia względem ciała i ducha w świetle Biblii* (Kraków: Biały Kruk 2016).
- Conder, Z., *Cudowne uwolnienie z więzienia według Dziejów Apostolskich w kontekście starotestamentalnej tradycji biblijnej* (Warszawa: Towarzystwo Naukowe Franciszka Salezego 2016).
- Czerski, J., *Ewangelia i Listy św. Jana. Wprowadzenie literackie, historyczne i teologiczne* (Opolska Biblioteka Teologiczna 156; Opole: Uniwersytet Opolski 2016).
- Czerski, J., *Методологія досліджень Нового Завіту* (Львів: Філософсько-Богословський Факультет, Кафедра Біблійних Наук 2017).
- Daigneault, A., *Dobry Łotr. Tajemnica miłosierdzia* (Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych 2017).
- Iwański, D., *Księga Lamentacji. II. Jahwe odbuduje? (rozdz. 3–5)* (Księga Lamentacji; Toruń: Wydawnictwo UMK 2016).
- Jasiński, A.S., *Księga Proroka Ezechiela. Nowy komentarz. Wstęp* (Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego 2016) I.
- Karczewski, M., *Baranek w Apokalipsie św. Jana*. (Olsztyn: WT UWM 2016).
- Kotecki, D., *Con Gesu nella barca (Mc 4,35-41; 6,45-52; 8,13-21). Contributo allo studio del discepolato nel Vangelo di Marco* (BPTH. Series Monographiae; Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK 2016).
- Kreeft, P., *I ty możesz zrozumieć Biblię* (Kraków: Wydawnictwo „M” 2016).
- Paciorek, A., *Drugi List do Koryntian* (NKB.NT 8; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2017).
- Parchem, M., *Biblijny język aramejski: gramatyka, kompletne preparacje, słownik* (Biblica et Judaica 5; Pelplin: Wydawnictwo „Bernardinum” 2016).
- Pietkiewicz, R., *Biblia Polonorum. Historia Biblii w języku polskim. I. Od początku do 1638 roku* (Poznań: Pallottinum 2016).
- Pilarczyk, K., *Dialog katolicko-judaistyczny w perspektywie dokumentów Stolicy Apostolskiej* (Instytut Religioznawstwa UJ, Polska Misja Katolicka w Anglii i Walii, Instytut Polski Akcji Katolickiej, Kraków: Wydawnictwo Antykwa 2016).
- Piotrkowska-Dańkowska, M., *Winnice Engaddi. Biblijna droga do spotkania z Oblubieńcem. Studium hermeneutyczne w oparciu o listy św. Teresy od Dzieciątka Jezus i Najświętszego Oblicza* (Płock: Płocki Instytut Wydawniczy 2016).
- Piwoń, A., *Składnia języka greckiego Nowego Testamentu* (Materiały Pomocnicze do Wykładów z Biblistyki 13; Lublin 2016).
- Rosik, M., *Ewangelia dla zabieganych, czyli rozważania dla tych, którzy są po tej stronie nieba* (Wrocław: TUM 2017).
- Rosik, M., *Kościół a Synagoga (30-313 po Chr.). Na rozdrożu* (Wrocław: Chronicon 2016).
- Rosik, M., *W Nowym Testamencie wszystko po staremu? Konteksty Ewangelii* (Kraków: Wydawnictwo „Serafin” 2016).
- Rosik, M., *W przestrzeni Słowa* (Wrocław: TUM 2017).
- Roszak, P., *Wykład pierwszego listu do Tymoteusza. Super primam epistolam b. pauli ad Thimotheum lectura* (Scholastica Thorunensia; Toruń: Wydawnictwo UMK 2016).

- Siwek, K., *Honor sprawiedliwego i wstyd bezbożnego w antropologiczno-kulturowej interpretacji Mdr 1–5* (Lingua Sacra. Monografie 6; Warszawa 2016).
- Szczerbiński, W. – Podeszwa, P., *Co katolik powinien wiedzieć o judaizmie* (Poznań: WT UMK 2016).
- Tronina, A., *Drzewo życia w rajskim ogrodzie. Biblijne korzenie mistyki krzyża* (Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2017).
- Tronina, A., *Księgi świętych tajemnic Henocha* (Henoch Słowiański, 2 Hen) (Kraków: Enigma 2016).
- Tronina, A., *Poznaj swoją godność. Imiona chrzcielne w Polsce* (Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2016).
- Watson, J., *Słowo hebrajskie na każdy dzień roku. Inspiracje ze Starego Testamentu* (Warszawa: Vocatio 2017).
- Watson, J.D. – Tasak, W., *Słowo greckie na każdy dzień roku. Inspiracje z Nowego Testamentu* (Warszawa: Vocatio 2017).
- Zaklukiewicz, T., *Nieśmiertelność sprawiedliwych. Idea nieśmiertelności sprawiedliwych w Księdze Mądrości* (Wrocław: Tum 2017).

Część czwarta: artykuły

- Adamczewski, B., „Intertekstualna funkcja cytatu z Księgi Ozeasza w Mateuszowej Ewangelii Dzieciństwa”, *CT* 86/4 (2016) 125-138.
- Aleksandrowicz, R. – Repucho, E., „Tekst natchniony w obliczu nowych technologii. Biblia Tysiąclecia w aplikacji na telefon. Perspektywa wydawcy”, *TiC* 36/4 (2016) 149-166.
- Aleksandrowicz, R. – Repucho, E., „Tekst natchniony w obliczu nowych technologii. Biblia Tysiąclecia w aplikacji na telefon. Perspektywa odbiorcy”, *TiC* 36/4 (2016) 167-184.
- Aszyk, P., „Samarytanin na Areopagu”, *StBob* 1 (2016).
- Baran, G.M., „Karanie narodu żydowskiego przez Boga jako wymiar Bożej παιδεία według Drugiej Księgi Machabejskiej”, *ŚSHT* 49/2 (2016) 408-429.
- Baran, G., „Obraz Boga w przekazie Czwartej Księgi Machabejskiej”, *BibAn* 6/3 (2016) 419-457.
- Bardski, K., „Chrystologiczna interpretacja Księgi Ozeasza w starożytności i średniowieczu”, *CT* 86/4 193-204.
- Bardski, K., „Czy Oblubienica rzeczywiście «znalazła pokój»? Dylematy translacyjne Pnp 8,10b”, *VV* 30 (2016) 43-51.
- Baraniak, M., „Motif of «the city» in the Song of Songs”, *Studia Biblica Slovaca* VIII/1 (czerwiec 2016) 32-46.
- Baraniak, M., „Ways of interpreting Tetragrammaton – word or sign”, *Word in the cultures of the East: sound, language, book* (red. P. Mróz – M. Ruchel – A. Wójcik) (Kraków: Wydawnictwo Libron – Filip Lohner 2016).
- Baraniak, M., „The versions of Psalm 151 from the perspective of the Biblical and Semitic Rhetoric Analysis”, *Studi del quinto convegno RBS* (red. R. Meynet – J. Oniszczuk) (Rhetorica Biblica et Semitica 9; Leuven: Peeters 2017) 231-250.
- Bartnicki, R., „Czym jest podejście, a czym metoda?”, *CT* 86/2(2016) 203-206.
- Bartnicki, R., „Proces rzymski Jezusa w opisie Ewangelii według św. Marka (Mk 15,1-15)”, „*Scrutamini Scripturas*” (J 5,39). *Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (red. W. Chrostowski – D. Kotecki) (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich 2016) 48-69.

- Bartoszewicz, K.D., „Komplementarność tekstu oryginalnego i tłumaczeń Biblii jako konsekwencja teologicznego interpretowania tekstu”, *WStT* 29/3 (2016) 174-184.
- Bąk, T., „«Jezus rzekł do nich: Moja żona». Znaczenie kontrowersyjnego manuskryptu koptyjskiego w świetle współczesnej wiedzy i polemiki”, *CT* 86/1 (2016) 61-84.
- Bąk, T., „Harvard Lycopolitan John – kolejne fałszerstwo? Koptyjski manuskrypt w świetle Ewangelii Żony Jezusa i współczesnych badań”, *BibAn* 6/2 (2016) 227-249.
- Bednarski, M., „Motywy Pięcioksięgu w Księdze Ozeasza”, *CT* 86/4 (2016) 33-62.
- Bieliński, K., „Jezusowa «wizja pokoju» w ujęciu synoptyków”, *VV* 30 (2016) 97-120.
- Bładyniec-Sośnierz, A., „Pojęcia wyrażające cnotę miłości w Biblii”, *CT* 87/1 (2017) 75-90.
- Błaza, M., „Symbolika światła”, *ŻD* 86 (2016) 43-50.
- Błąd, M., „Między ekonomią a teologią: ekonomiczne archetypy ziemi w Pięcioksięgu”, *CT* 86/3 (2016) 27-54.
- Borkowska, T., „Współczesne nurty w interpretacji Słowa Bożego”, *StPar* 26 (2016) 7-17.
- Chrostowski, W., „Asyryjska diaspora Izraelitów jako wyzwanie dla biblistyki i asyriologii”, *CT* 86/3 (2016) 5-26.
- Chrostowski, W., „Biblia Hebrajska, Biblia Aramejska, Biblia Grecka. Egzegeza i teologia biblijna jako kontekst nauczania Jubilatą”, *Opere et Veritate. Arcybiskup Stanisław Gądecki. 25-lecie Sakry Biskupiej. 15-lecie Posługi w Archidiecezji Poznańskiej* (red. J. Stranz – G. Piskorz) (Poznań: Wydawnictwo Święty Wojciech 2017) 149-155.
- Chrostowski, W., „Chronologia działalności proroka Ozeasza”, *CT* 86/4 (2016) 7-32.
- Chrostowski, W., „Europa a chrześcijaństwo – perspektywa biblijna. Inspiracje Josepha Ratzingera/Benedykta XVI”, *Chrześcijańska koncepcja Europy i Polski w perspektywie nauczania Kardynała Josepha Ratzingera/Benedykta XVI* (red. H. Czakowska – M. Kucinski) (Bydgoszcz: Centrum Studiów Ratzingera – Wydawnictwo Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy 2017) 63-80.
- Chrostowski, W., „Gdy Bóg przemówił po grecku. Septuaginta jako świadectwo gruntownej transpozycji językowej”, *Poradnik Językowy* 5 (2016) 60-70.
- Chrostowski, W., „Kiedy Bóg płacze... Trwałość przymierza Boga z Izraelem w świetle Oz 1,2-2,3”, „*Scrutaminis Scripturas*” (J 5,39). *Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (red. W. Chrostowski – D. Kotecki) (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich 2016) 70-98.
- Chrostowski, W., „Ku katolickiej teologii judaizmu. Inspiracje kard. J. Ratzingera/Benedykta XVI”, *Studia Nauk Teologicznych PAN* 11 (2016) 185-205.
- Chrostowski, W., „Kwestie terminologiczne w egzegezie biblijnej [odpowiedź ks. prof. Romanowi Bartnickiemu]”, *CT* 86/2 (2016) 207-208.
- Chrostowski, W., „La Bibbia nella cultura e nella coscienza europea”, *La Bibbia nella cultura e nell'arte* (Grandi Opere; UTET – Fondazione Vaticana Joseph Ratzinger-Benedetto XVI 2016) 1-21.
- Chrostowski, W., „«Mężczyznę i kobietą stworzył ich» (Rdz 1,27). Ludzka cielesność i płciowość jako dar i zobowiązanie”, *AK* 168/1 (2017) 9-18.
- Chrostowski, W., „Qumran in the theology of Benedict XVI”, *Cooperatores Veritatis. Scritti in onore del Papa emerito Benedetto XVI per il 90 compleanno. Tributes to Pope emeritus Benedict XVI on his 90th birthday* (red. P. Azzaro – F. Lombardi) (Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana 2017) 89-115.
- Chrostowski, W., „Ratowanie i ochrona życia ludzkiego w tradycji judaistycznej”, *Pomoc świadczona ludności żydowskiej przez Polaków w latach 1939-1945 ze szczególnym uwzględnieniem Kielczyzny* (red. J. Gapys – A. Dziarmaga) (Kielce – Wrocław: Kappadruk Drukarnia 2016) 25-35.

- Chrostowski, W., „Syryjska diaspora Izraelitów jako wyzwanie dla biblistyki i asyriologii”, *CT* 86/3 (2016) 5-26.
- Chrostowski, W., „Wokół historyczności Księgi Jonasza: «kompozycja wyobrażona»?”, *ZNSBP* 13 (2016) 311-328.
- Chrostowski, W., „Współczesne przekłady biblijne na język białoruski”, *Święte księgi judaizmu, chrześcijaństwa i islamu w słowiańskim kręgu kulturowym. Prace dedykowane Profesorowi Czesławowi Łapiczowi, III. Słowiańscy chrześcijanie Wschodu i Zachodu. Język – dialekt – piśmiennictwo* (red. M. Krajewska – J. Kulwicka-Kamińska – A. Szule) (Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK 2016) 147-166.
- Czerski, J., „Droga ucznia Jezusa”, *Via Crucis. Droga Krzyżowa. Historia i duchowość nabożeństwa oraz antologia współczesnych rozważań* (red. R.S. Pujsza) (Warszawa: Zgromadzenie Męki Jezusa Chrystusa / Fundacja Żywe Słowo 2017) 218-231.
- Czyżewski, B., „Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój (Mt 5,9) w interpretacji Ojców Kościoła”, *VV* 30 (2016) 231-257.
- Czyżewski, B., „Patrystyczna interpretacja Rdz 2, 7: „Pan Bóg ulepił człowieka z prochu ziemi i tchnął w jego nozdrza tchnienie życia”, *Vox* 36/65 (2016) 141-154.
- Ćwikła, J., „Krytyczne spojrzenie proroków na bogaczy i bogactwo”, *Studia Gnesnensia* 30 (2016) 301-326.
- Ćwikła, J., „Umiejętność rozeznawania wartości doczesnych w perspektywie królestwa Bożego (Łk 14,15-24)”, *BPTH* 10/1 (2017) 11-33.
- Czarnuch, M., „The Good News about Death: Predications of Jesus' Death in the First Commentaries on the Gospel of Mark”, *Scripta Classica* 12 (2015) 151-166.
- Dąbek, T.M., „Matki nadające imiona dzieciom w biblijnym Izraelu”, *Rodzina i edukacja w zmaganiu o przyszłość Europy* (red. E. Osewska) (Tarnów: Wydawnictwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie 2016) 151-159.
- Dąbek, T.M., „Miłosierny, ale wymagający Chrystus w Ewangelii św. Jana”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 229-246.
- Dąbek, T.M., „Miłość rodzinna źródłem radości według Pisma Świętego”, *SST* 13 (2017) 12-24.
- Dąbek, T.M., „«Nie zasmuczajcie Ducha Świętego» (Ef 4,30). Pełna miłości troska Ducha Świętego o zbawienie ludzi”, *Duch Święty* (Scripturae Lumen. Biblia i Jej Oddziaływanie 8) (red. G.M. Baran – J. Królikowski – P. Łabuda) (Tarnów: Biblos 2016) 155-168.
- Dąbek, T.M., „Wspomnienie o ś.p. Ojcu Augustynie Jankowskim, profeszorze i redaktorze Biblii Tysiąclecia”, *Biblia Tysiąclecia jako wyzwanie. Język – kultura – duchowość* (red. M. Pawlik) (Kraków: Wydawnictwo Benedyktynów Tyniec 2016) 23-37.
- Dąbek, T.M., „Znaczenie mniszych ślubów stałości i przemiany obyczajów oraz ich biblijne uzasadnienie”, *RBL* 69 (2016) 5-22.
- Dąbrowa, E., „The «Camp of the Assyrians» and the Third Wall of Jerusalem”, *SJC* 13 (2015) 19-30.
- Dąbrowski, M., „Rozmowa Jezusa z Nikodemem (J 3,1-21) jako dyskusja rabiniczna”, *WPT* 24/1 (2016) 55-66.
- Dublański, R. – Pilarczyk, K., „Moses Mendelssohn a judaizm i kultura żydowska”, *Studia Gdańskie* 38 (2016) 75-87.
- Dziadosz, D., „Deuteronomistyczna lektura prześladowania madianickiego. Studium historyczno-krytyczne Sdz 6,1-10”, *TiC* 35/3 (2016) 77-105.
- Dziadosz, D., „Obcy w religijnym i społeczno-kulturowym kontekście Biblii Hebrajskiej”, *Ethos* 30/1 (2017) 19-39.

- Dziadosz, D., „Źródła o Toli i Jairze w deuteronomistycznej strukturze Księgi Sędziów”, *CT* 86/3 (2016) 55-90.
- Dziewiecki, M., „Miłosierny ojciec i marnotrawny syn: analiza biblijna i psychopedagogiczna”, *ZFK* 62 (2016) 89-107.
- Dzik, M., „Nie upijajcie się winem..., ale napelniajcie się Duchem” (Ef 5,18). Relacja «Duch – alkohol» w Biblii”, *BPTH* 10/1 (2017) 35-63.
- Gibek, A., „Chrystologiczne τόποι (miejsca) w Ewangelii dzieciństwa według św. Mateusza”, *RBL* 69/3 (2016) 217-236.
- Grochowski, Z., „Apokalipsa św. Jana – księgą grozy czy radości?”, *Radość Ewangelii. Biblijne źródła chrześcijańskiej radości* (red. A. Zawadzki) (ABL 13; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016) 193-221.
- Grochowski, Z., „L'incoronazione di spine (Mc 16,15-20a). Tortura fisica, subita da Gesù, o piuttosto la derisione della Sua dignità regale”, *BibAn* 6/4 (2016) 655-688.
- Grochowski, Z., „«Kogo szukacie?»: Pytanie retoryczne kategorii *quaesitum* w J 18,4.7”, „*Scrutamini Scripturas*” (J 5,39). *Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (red. W. Chrostowski – D. Kotecki) (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich 2016) 99-112.
- Grochowski, Z., „Światłość w ciemności świeci i ciemność jej nie zaskoczyła / nie przyłapała. Narracyjne uzasadnienie nowego tłumaczenia J 1,5”, *StEl* 17 (2016) 119-133.
- Grochowski, Z., „Nawrócenie św. Piotra w czwartej Ewangelii (J 21,1-19). «Rehabilitacja» ucznia po trzykrotnym zaparciu się Mistrza”, *Studia z biblistyki* (red. R. Bartnicki) (Warszawa: Wydawnictwo UKSW 2016) IX, 51-72.
- Hałas S., „Szukać pokoju i dążyć do niego (I P 3,11). Pojęcie pokoju w Listach św. Piotra”, *VV* 30 (2016) 179-194.
- Haręzga S., „Spotkania ze Zmartwychwstałym”, *ŻD* 86 (2016) 33-42.
- Janczak, G., „Symbolika światła w narracji synoptyków o przemienieniu Jezusa”, *VV* 29 (2016) 199-225.
- Janik, M., „Azazel a zakazany kult w kontekście dnia prześlągania. Wzajemne przenikanie kultów i ich wpływ na motyw Azazela w Starym Testamencie”, *Veritati et Caritati* 6 (2016) 243-257.
- Janik, M., „Lilit – między mitem a Biblią”, *StEl* 18/1 (2016) 67-76.
- Jaromin, J., „Droga wiary i wzrostu duchowego w opowiadaniu o uczniach idących do Emaus (Łk 24, 13-35)”, *WPT* 23/1 (2015) 69-83.
- Jaromin, J., „Miłosierdzie Boże w tajemnicy krzyża i zmartwychwstania. Zarys biblijno-teologiczny”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 247-260.
- Jasiński, A.M., „Prorokini Debora – «wskrzescielka» nadziei Izraela. Studium egzegetyczno-teologiczne Dz 4–5”, *BibAn* 7/4 (2017) 415-439.
- Jelonek, T., „Istotne znaczenie historycznego kontekstu Bożego Objawienia”, *StLeo* 9 (2016) 45-50.
- Jezierska, E.J., „Pawłowe metafory chrztu”, *ŻK* 1/123 (2017).
- Jezierska, E.J., „Pismo Święte o dziecięctwie Jezusa”, *ŻK* 2/118 (2016).
- Jonczyk, W., „Relacyjne aspekty teologii Ewangelii i Listów św. Jana”, *StBob* 1 (2017) 177-193.
- Józwiak, M., „«Princeps exegetarum» a język hebrajski na podstawie «Quaestiones Hebraicae in Genesim»”, *Vox* 36/65 (2016) 185-199.
- Józwiak, M., „Gomer – antyideał żony czy wzorcowa metafora relacji oblubieńczej na podstawie Hieronimowego komentarza do Oz 1–3?”, *Vox* 36/66 (2016) 169-178.
- Józwiak, M., „Typologia żony Hioba w «Komentarzu do historii Hioba» Filipa Prezbitera na tle wybranych patrystycznych dzieł egzegetycznych”, „*Niewiastę dzielną kto znajdzie?*”

- (Prz 31,10). Rola kobiet w biblijnej historii zbawienia (red. A. Kubiś – K. Napora) (ABL 14; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016) 159-169.
- Kamiński, L., „Aktualizacja Pisma Świętego według dokumentu Papieskiej Komisji Biblijnej «Interpretacja Biblii w Kościele» jako nowy sposób odniesienia słowa Bożego do życia”, *RBL* 69/3 (2016) 197-215.
- Kardyś, W., „Określenia, imiona i personifikacje demonów oraz ich pochodzenie według apokryficznego Testamentu Salomona”, *StPel* 49 (2016) 133-145.
- Kardyś, W., „Charakterystyka i pochodzenie demonów rodzaju żeńskiego w Testamencie Salomona”, *StKKoł* 23 (2016) 31-42.
- Kardyś, W., „Nowotestamentalne terminy greckie wyrażające miłosierdzie na tle słownictwa hebrajskiego oraz greki starotestamentalnej i klasycznej”, „*Scrutamini Scripturas*” (J 5,39). *Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (red. W. Chrostowski – D. Kotecki) (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Bibliotów Polskich 2016) 149-163.
- Kasiowski, P., „Małżeństwo chrześcijańskie (Ef 5,21-33)”, *StBob* 3 (2016).
- Kasiowski, P., „Miłosierdzie w Nowym Testamencie”, *StBob* 1 (2016).
- Kasiowski, P., „Pobyt Jezusa w Samarii (J 4,1-42)”, *StBob* 2 (2016).
- Klukowski, M., „Funkcja żony Piłata w Ewangelii według Mateusza (27,19)”, „*Niewiastę dzielną kto znajdzie?*” (Prz 31,10). *Rola kobiet w biblijnej historii zbawienia* (red. A. Kubiś – K. Napora) (ABL 14; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016) 257-276.
- Klukowski, M., „Luterańska hermeneutyka biblijna i jej współczesne wyzwania w świetle dokumentu «Na początku było Słowo». Biblia w życiu wspólnoty luterańskiej”, *SO* 16 (2016) 233-252.
- Křusková, M., „Prawda o Bogu i Jego planie dla Izraela w Ps 105 i 106”, *BibAn* 7/2 (2017) 207-233.
- Knut, T., „Psalm 1 jako zachęta do czytania i studiowania Pisma Świętego”, *CT* 86/2 (2016) 51-68.
- Kołosowski, T., „«[Mulier] salvabitur per filiorum generationem» (1 Tm 2,15) w interpretacji wybranych dzieł łacińskich Ojców Kościoła”, *Sem* 37/4 (2016) 151-162.
- Korzec, C., „«Gdzie Abel, brat twój?» (Rdz 4, 9). Strategia miłosierdzia”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 41-60.
- Kosendiak, M., „Biblia na Tysiąclecie Chrztu Polski”, *Pamięć i Przyszłość* 3 (2016).
- Kot, T., „Rady Ewangeliczne”, *ŻD* 85 (2016) 11-18.
- Kotecki, D., „Chrzest «w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego» (Mt 28,19) w ujęciu biblijnym: od egzegezy do aktualizacji”, *TiC* 35/3 (2016) 11-37.
- Kowalski, J.K., „Aramejskie rękopisy Księgi Tobiasza z Qumaran (4Q 196-200) – historia i egzegeza”, *BibAn* 7/3 (2017) 323-345.
- Kowalski, M., „Nowe wino w starych bukłakach? Analiza socjoretoryczna Ef 5,21-33”, „*Niewiastę dzielną kto znajdzie?*” (Prz 31,10). *Rola kobiet w biblijnej historii zbawienia* (red. A. Kubiś – K. Napora) (ABL 14; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016) 393-418.
- Kowalski, M., „Powołani do życia w pokoju (1 Kor 7,15). Lektura socjoretoryczna «przywileju Pawłowego» w 1 Kor 7,12-16”, *VV* 30 (2016) 121-152.
- Kowalski, M., „Retoryka i socjoretoryka w lekturze tekstów Nowego Testamentu. Cz. 1: Retoryka i nowe podejście do tradycji ustnej”, *BibAn* 6/4 (2016) 611-654.
- Kowalski, M., „Retoryka i socjoretoryka w lekturze tekstów Nowego Testamentu. Cz. 2: Socjoretoryka – projekt holistycznej lektury tekstu”, *BibAn* 7/1 (2017) 107-147.
- Kowalski, M., „Nowe życie jako ziarno gorczycy. Spójność argumentacji retorycznej Pawła w Rz 5–8”, *BibAn* 7/4 (2017) 459-485.
- Kozłowski, M.J., „Jezus jako filozoficzna arché w Liście do Kolosan 1,18”, *WStT* 29/4 (2016) 178-187.

- Krawczyk, M., „Czystość a idea wybrania człowieka we fragmentach Księgi Mądrości. Analiza i egzegeza trzech użyczeń słów z rdzeniem καθαρ (Mdr 2,16; 14,24; 15,7) w ich najbliższym kontekście literackim”, *TiC* 32/4 (2015) 67-89.
- Krawczyk, M., „Paradoks czystości. Interpretacja oraz implikacje teologiczne słowa καθαρός („czysty”) oraz καθαρότης („czystość”) w Mdr 7,22-28”, *CT* 86/1 (2016) 5-24.
- Krawczyk, R., „Gender w świetle biblijnej nauki o kobiecie i małżeństwie”, *StEl* 16 (2015) 207-219.
- Kręcidło, J., „Konceptcja honoru rodziny w Ewangelii według św. Marka”, *AK* 166/1 (2016) 12-26.
- Kubiś, A., „«Miłości pragnę, nie krwawej ofiary». Relektura Oz 6,6 w Ewangelii według św. Mateusza”, *CT* 86/4 (2016) 103-124.
- Kubiś, A., „Radość Przyjaciela Oblubieńca z powodu głosu Oblubieńca w J 3,29”, *Radość Ewangelii. Biblijne źródła chrześcijańskiej radości* (red. A. Zawadzki) (ABL 13; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016) 163-192.
- Kubiś, A., „Uboga wdowa – symbol Izraela, wzór ucznia, ikona Chrystusa”, „*Niewiastę dzielną kto znajdzie?*” (*Prz* 31,10). *Rola kobiet w biblijnej historii zbawienia* (red. A. Kubiś – K. Napora) (ABL 14; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016) 287-312.
- Kubiś, A., „Znaczenie pozycji aniołów w grobie Jezusa w J 20,12”, *BibAn* 6/3 (2016) 459-493.
- Kubiś, A., „Rhetorical Syncretism in the Johannine Presentation of Jesus and Peter”, *BibAn* 7/4 (2017) 487-529.
- Kubski, G., „Tyniecki przekład Ewangelii wobec koniunktur kultury religijnej”, *ZNBP* 13 (2016) 329-356.
- Kucharski, J., „Autentyczna Maria z Magdali w interpretacji kanonicznych Ewangelii”, „*Niewiastę dzielną kto znajdzie?*” (*Prz* 31,10). *Rola kobiet w biblijnej historii zbawienia* (red. A. Kubiś – K. Napora) (ABL 14; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016) 365-392.
- Kucharski, J., „Biblijne źródła uczynków miłosierdzia względem ciała”, *ZFK* 62 (2016) 56-69.
- Kucharski, J., „Boży szlak dynastii Dawidowej w chaosie ludzkich losów. Egzegeza, wymowa teologiczna i walor aktualności Psalmu 2”, „*Przyjdź Królestwo Twoje*”. *Księga pamiątkowa dedykowana Jego Ekscelencji Księdzu Biskupowi Henrykowi Tomasiukowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin* (red. M. Jagodziński – J. Wojtkun) (Radom: Radomska Biblioteka Teologiczna 2016) 229-244.
- Kucharski, J., „Chwalcie Go dźwiękiem rogu, chwalcie na harfie i cytrze! (Ps 150,3). Instrumenty muzyczne w psalmach na przykładzie Ps 150. Przyczynek do instrumentologii biblijnej Psalterza”, *Musicam sacram dilexit. Księga pamiątkowa dedykowana Księdzu Henrykowi Cwiekowi profesorowi wyższych seminariów duchownych w Sandomierzu i Radomiu* (red. M. Jagodziński – S. Kowalik – A. Wąsik) (Radom: Wydawnictwo Diecezji Radomskiej AVE 2017) 221-244.
- Kucharski, J., „Pielgrzymowanie w Biblii. Od Abrahama do Chrystusowego Kościoła. (Zarys)”, *Piesza Pielgrzymka Radomska. Historia i teraźniejszość* (red. L. Domagała – J. Kucharski) (Radom: KSM Radom 2016) 11-18.
- Kusz, T., „Natura miłosierdzia według relacji o spotkaniu Jezusa i celnika Zacheusza (Łk 19,1-10)”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 171-197.
- Kuśmirek, A., „Aramejska wersja Księgi Ozeasza”, *CT* 86/4 (2016) 173-192.
- Kuśmirek, A., „Gwiazda Jakuba” (Lb 24,17) i jej interpretacje”, *VV* 29 (2016) 41-65.
- Kwiatkowski, D., „Eklezjalny wymiar głoszenia Słowa Bożego w świetle adhortacji apostołskiej Benedykta XVI Verbum Domini”, *TiC* 33/1 (2016) 11-28.
- Lasek, P., „Il carattere letterario dell'episodio di Melchisedek (Gn 14,18-20)”, *StSan* 23 (2016) 183-196.

- Laskowski, Ł., „Relacja arcykapłan – kapłani według Drugiej Księgi Machabejskiej”, *Veritati et Caritati* 6 (2016) 13-38.
- Laskowski, Ł., „Symbolika światła w literaturze dydaktycznej Starego Testamentu”, *VV* 29 (2016) 67-98.
- Lemański, J., „«Nie zawiążesz pyska wołu podczas młócki» (Pwt 25,4). Prawo starożytnego Izraela w obronie właściwego stosunku człowieka do zwierząt?”, *StPar* 26 (2016) 55-69.
- Lemański, J., „W poszukiwaniu najstarszej literackiej wersji «cudu nad morzem» (Wj 13,17-15,21)”, *BibAn* 6/1 (2016) 5-44.
- Linke, W., „Bóg bogaty w miłosierdzie (Ef 2, 4)”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 275-316.
- Linke, W., „Czy kobieta jest chwałą mężczyzny (1 Kor 11,7)? Pojęcie *doxa* między teologią, ideologią a słownikiem, „*Scrutamine Scripturas*” (J 5,39). *Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (red. W. Chrostowski – D. Kotecki) (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich 2016) 197-216.
- Lipiński, E., „Pierwotne brzmienie tekstu? Refleksje nad krytyką tekstualną Biblii”, *BibAn* 6/2 (2016) 169-181.
- Łabuda P., „*Mysterium Incarnationis – Mysterium Misericordiae* w najstarszych warstwach Prologu Ewangelii św. Jana”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 199-228.
- Łaszkiwicz, Ł., „Wiara jako warunek biblijnego uzdrowienia. Uzdrawienie jako znak budzący wiarę”, *StPar* 26 (2016) 73-87.
- Malina, A., „Prawda w ewangeliach. Znaczenie szczegółów narracji dla badań historycznych i literackich”, *BibAn* 7/3 (2017) 347-358.
- Maniecka, E., „Dolina Gehenny obrazem potępienia?”, *RBL* 69/3 (2016) 237-251.
- Matuszewski, D., „Obraz Kościoła jako Oblubienicy Chrystusa w Pawłowym Liście do Efezjan”, *ŻK* 2/124 (2017).
- Matuszewski, D., „Świątynia, Pawłowy obraz Kościoła”, *ŻK* 5/127 (2017).
- Mazurek, P., „Miłosierdzie w przypowieściach Jezusa w Ewangelii wg św. Łukasza”, *Teologiczne Studia Siedleckie* 13 (2016) 7-23.
- Miduch, E.M., „«Zasiądzie w pokoju na wieki» (2 Bar 73,1). Pokój jako element mesjańskiej rzeczywistości eschatologicznej w Syryjskiej Apokalipsie Barucha”, *VV* 30 (2016) 79-93.
- Miduch, M., „Biblijny model życia poświęconego Bogu”, *ŻD* 85 (2016) 5-10.
- Miduch, M., „Miłosierdzie przewyższające śmierć”, *ŻD* 88 (2016) 69-76.
- Miduch, M., „Pismo zainspirowane zmartwychwstaniem”, *ŻD* 86 (2016) 25-32.
- Miduch, M., „Z chasydem za rękę ... w szabat”, *ŻD* 87 (2016) 5-12.
- Mielcarek, K., „Ewangelie dzieciństwa. Między Scyllą faktografii i Charybdą mitu”, *ZNSBP* 13 (2016) 357-368.
- Mielcarek, K., „Motyw gwiazdy w Ewangelii według św. Mateusza (2,1-12)”, *VV* 29 (2016) 175-197.
- Mielcarek, K., „Zachariasz – kapłan, ojciec, ofiarnik”, *BibAn* 7/3 (2017) 359-373.
- Muszytowska, K.D., „«Owoc sprawiedliwości jest zasiewany w pokoju przez czyniących pokój» (Jk 3, 18). Socjoretoryczna analiza koncepcji pokoju w Liście Jakuba”, *VV* 30 (2016) 153-178.
- Najda, A.J., „Małżonkowie w służbie ewangelizacji w pierwotnym Kościele”, *SnR* 19/2 (2015) 27-48.
- Nalewaj, A., „Kościół Janowy jako «antyspołeczność» w socjolingwistycznej perspektywie Bruce’a J. Maliny”, *StWar* 53 (2016) 161-177.
- Napora, K. – Lakhmitskaya, T., „I widział Bóg, że światło było dobre...” (Rdz 1,4). Motyw światła w kapłańskim opowiadaniu o stworzeniu (Rdz 1,1–2,4a)”, *VV* 29 (2016) 17-40.

- Nawrot, J., „Teologiczny obraz twierdzy jerozolimskiej w 1 Mch 1,33-38 i jej oblężenie przez wojska Judy w 4,41 oraz 6,18-20”, *PzST* 30 (2016) 191-214.
- Nieścior, L., „Zachęta do ucieczki podczas prześladowań (Mt 10, 23a) w interpretacji patrystycznej”, *Vox* 36/65 (2016) 461-490.
- Nowińska, J., „Pokój – zawsze dostępny? (Ap 1,4; 6,4)”, *VV* 30 (2016) 195-210.
- Nowińska, J., „Miłosierdzie w Apokalipsie św. Jana – czy rzeczywiście nieobecne?”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 353-369.
- Olszewska, K., „Elementy chrzcielne w Ap 2–3”, *TiC* 35/3 (2016) 39-53.
- Ostański, P., „Eli, Eli, lema sabachthani (Mt 27,46). Aramejskie wyrażenia w greckim tekście Nowego Testamentu”, *PzST* 30 215-226.
- Ostański, P., „Ty będziesz nazywał się Kefas (J 1, 42). Kefas i inne aramejskie osobowe nazwy własne w greckim tekście Nowego Testamentu”, *WPT* 24/2 (2016) 7-20.
- Pamuła, S., „I tam złóż Go w ofierze na jednym z pagórków, jak Ci wskażę” (Rdz 22,2). Wybrane metody egzegezy patrystycznej. Część druga”, *Sem* 37/4 (2016) 23-31.
- Parchem, M., „Księga Ozeasza w Qumran: rękopisy biblijne (4Q78-79, 4Q82), cytaty w zwojach niebiblijnych (CD, 4Q163, 4Q177; 4Q434) i Peszer do Księgi Ozeasza (4Q166-167)”, *CT* 86/4 (2016) 139-172.
- Parchem, M., „Modlitwa żydowskiej prozelitki w apokryficznym utworze Józef i Asenet (JzfAs 12-13)”, „*Scrutamini Scripturas*” (*J* 5,39). *Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (red. W. Chrostowski – D. Kotecki) (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich 2016) 315-341.
- Parchem, M., „Pojęcie i funkcje «ducha Bożego» w pismach z Qumran”, *Duch Święty* (red. G.M. Baran – J. Królikowski – P. Łabuda) (Scripturae Lumen. Biblia i Jej Oddziaływanie 8; Tarnów: Biblos 2016) 111-126.
- Parchem, M., „Zuzanna – wzór wierności Bogu i zachowania cnoty czystości (Dn 13)”, „*Niewiastę dzielną kto znajdzie?*” (*Prz* 31,10). *Rola kobiet w biblijnej historii zbawienia* (red. A. Kubiś – K. Napora) (ABL 14; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016) 211-222.
- Parchem, M., „Biblijne korzenie legendy o smoku wawelskim, czyli podanie o całożercy z «Kroniki polskiej» Wincentego Kadłubka i późniejszych polskich przekazów kronikarskich w relacji do «Opowiadania o wężu» z Księgi Daniela (Dn 14,23-27)”, *StGd* 38 (2016) 17-48.
- Parchem, M., „Księga Ozeasza w Qumran: rękopisy biblijne (4Q78-79, 4Q82), cytaty w zwojach niebiblijnych (CD, 4Q163, 4Q177; 4Q434) i peszer do Księgi Ozeasza (4Q166-167)”, *CT* 86/4 (2016) 139-171.
- Piekarz, D., „«A światłość w ciemności świeci...» Konfrontacja światłości z ciemnością w Ewangelii Janowej”, *VV* 29 (2016) 251-269.
- Pawłowski, Z., „Bóg i tożsamość Mojżesza. Lektura narracyjna Exodus 2,1–3,15”, *BibAn* 7/2 (2017) 187-205.
- Piela, M., „Pierwsze wydanie Biblii Tysiąclecia w porównaniu z wydaniem późniejszymi”, *Biblia Tysiąclecia jako wyzwanie. Język – kultura – duchowość* (red. M. Pawlik) (Kraków: Wydawnictwo Benedyktynów Tyniec 2016) 129-146.
- Pietkiewicz, R., „Hebraica Veritas w «Biblii brzeskiej»”, *Studia Judaica* 18/1 (2015) 197-222.
- Pietkiewicz, R., „The Millennium Bible (1965-2015)”, *PJBR* 15/1 (2016) 5-17.
- Pietkiewicz, R., „Wkład opactwa benedyktynów tynieckich w powstanie Biblii Tysiąclecia”, *Biblia Tysiąclecia jako wyzwanie. Język – kultura – duchowość* (red. M. Pawlik) (Kraków: Wydawnictwo Benedyktynów Tyniec 2016) 147-169.
- Pikor, W., „Dynamika «przymierza pokoju» w Księdze Ezechiela”, *VV* 30 (2016) 53-78.

- Pilarczyk, K., „Dzieje Apostolskie a początki Kościoła. Wokół problemu datacji dzieła Łukasza”, *ZNSBP* 13 (2016) 369-390.
- Popko, Ł., „Światło zwycięskie, światło odrzucone. Motyw światła w Iz 1–39”, *WV* 29 (2016) 117-148.
- Pikor, W., „«Nawróćcie się do Pana» (Oz 14,3). Nawrócenie jako istota relacji Boga z człowiekiem”, *CT* 86/4 (2016) 63-76.
- Pilarczyk, K., „Dokument Stolicy Apostolskiej w pół wieku po «Nostra aetate»”, *WPT* 1 (2016) 67-88.
- Pilarczyk, K., „Dzieje Apostolskie a początki Kościoła”, *ZNSBP* 13/13 (2016) 369-390.
- Pilarczyk, K., „Jan Paweł II i Stolica Apostolska wobec Żydów i judaizmu: polityczny i aksjologiczny aspekt dialogu”, *Czynnik religijny w polityce wewnątrzpaństwowej i międzynarodowej na przełomie drugiego i trzeciego tysiąclecia* (red. M. Marczevska-Rytko) (Lublin: Wydawnictwo UMCS 2016) 75-84.
- Pilarczyk, K., „Mojżesz Schorr 1874-1941”, *Portrety uczonych. Profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego. II. 1915-1945. II/2. M-Ż* (red. P. Salwa – A.K. Wróblewski) (Warszawa: Uniwersytet Warszawski 2016) 695-699.
- Pilarczyk, K., „Przebaczenie w judaizmie. W perspektywie rytuału święta Jom Kippur”, *Paedagogia Christiana* 37/1 (2016) 43-66.
- Piotrkowska-Dańkowska, M., „O jak piękna jesteś, jakże wdzięczna, umiłowana, pełna rozkoszy!» (Pnp 7,7). Od estetyki do ontologii. Symbolika Pnp 7,1-6”, *Symbolika ciała w Starym Testamencie* (red. A. Kuśmirek) (Warszawa: Wydawnictwo UKSW 2016) 271-291.
- Piotrkowska-Dańkowska, M., „Chrystologiczny wymiar Iz 53,1-5”, *StKkoł* 24 (2017) 41-54.
- Piotrkowska-Dańkowska, M., „Przestrzenie inspiracji biblijnych w literaturze”, *Fides, Ratio et Patria. Studia Toruńskie* 6 (2017) 89-104.
- Piotrkowska-Dańkowska, M. – Szetela, M., „Funkcja wybranych motywów w «Pieśni nad Pieśniami»”, *Wizualizacja informacji w humanistyce* (red. M. Kowalska – V. Osińska) (Toruń: Wydawnictwo UKSW 2017).
- Piwowar, A., „Firmament i ciała niebieskie świadkami Boga (Syr 43,1-12)”, *BibAn* 7/1 (2017) 5-48.
- Piwowar, A., „Jezus zmartwychwstał czy został obdarzony zmartwychwstaniem? Interpretacja nowotestamentalnych form strony biernej czasownika ἐγείρω”, *BibAn* 7/2 (2017) 251-269.
- Piwowar, A., „«Podnieś się i rzuć się w morze!» (Mk 11,23/Mt 21,21). Rzecz o powszechnym błędzie w tłumaczeniach polskich i jego teologicznych konsekwencjach”, *BPTH* 9/2 (2016) 145-167.
- Piwowar, A., „Mędrzec – ideał człowieka poszukującego mądrości (Syr 14,20–15,10). Część I: Działanie mędrca (Syr 14,20-27)”, *BibAn* 6/2 (2016) 183-225.
- Piwowar, A., „Mędrzec – ideał człowieka poszukującego mądrości (Syr 14,20–15,10). Część II: Działanie mądrości (Syr 15,1-10)”, *BibAn* 6/3 (2016) 357-417.
- Piwowar, A., „Uczony w Piśmie – ideał człowieka poszukującego mądrości (Syr 38,24; 39,1-11)”, *BibAn* 6/4 (2016) 527-600.
- Piwowar, A., „Zdobycie mądrości według Syracha (Syr 6,18-37). Część III: Środki konieczne do zdobycia mądrości (6,32-37)”, *BibAn* 6/1 (2016) 73-105.
- Podeszwa, P., „«Dusze ściętych dla świadectwa Jezusa i dla Słowa Bożego» (Ap 20,4). Kościół prześladowany – męczennicy i prześladowcy według Apokalipsy św. Jana”, *Milujcie waszych nieprzyjaciół” Mt 5,44. Chrześcijaństwo wobec prześladowań* (red. C. Korzec) (Szczecin: Zapol 2016) 199-218.
- Podeszwa, P., „Gościnność wobec «obcych braci» w świetle 3J”, *BPTH* 9/2 (2016) 71-85.
- Poniży, B., „Metafory związku mądrości z Bogiem”, *„Scrutamini Scripturas” (J 5,39). Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (red. W. Chrostowski – D. Kotecki) (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich 2016) 370-376.

- Poniży, B., „Uosobiona Mądrość w Sophia Salomonos (7,22-8,1)”, *ZNSBP* 13 (2016) 391-400.
- Pudełko, J., „The (Apparent) Absence of Women in the Praise of the Ancestors (Sir 44–49)”, *BibAn* 6/1 (2016) 107-126.
- Pudełko, J.J., „Użycie terminu *éleos* («miłosierdzie») w Pochwale ojców (Syr 44–49)”, *WSiT* 29/1 (2016) 66-81.
- Pudełko, J., „Dlaczego Adam zamyka Pochwałę Ojców (Syr 44–49)?”, *BibAn* 7/4 (2017) 441-457.
- Rakocy, W., „Pytanie o klucz do teologii apostoła Pawła”, *CT* 86/1 (2016) 41-60.
- Rambiert-Kwaśniewska, A., „Zrozumieć Pawłowe miłosierdzie. Studium semantyczne terminu *oiktirmos* w listach Pawła z Tarsu”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 317-337.
- Rosik, M., „1 Kor 1,22-25”, *Biblia w liturgii Mszy Świętej. Wielki Post* (red. A. Paciorek – F. Mickiewicz) (W Drodze do Emaus 2; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2016) 139-141.
- Rosik, M., „1 Kor 10,1-6.10-12”, *Biblia w liturgii Mszy Świętej. Wielki Post* (red. A. Paciorek – F. Mickiewicz) (W Drodze do Emaus 2; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2016) 148-150.
- Rosik, M., „Est-ce que dans les années 70/71 après Jésus-Christ Fiscus Iudaicus eut une influence sur la séparation des chemins du judaïsme et du christianisme? Etude historique et théologique”, *Meeting at the Borders. Studies Dedicated to Professor Władysław Duczek* (red. J. Popielska-Grzybowska – J. Iwaszczuk) (Acta Archeologica Pultuskiensia 5, Pułtusk: Pułtusk Academy of Humanities 2016) 201-213.
- Rosik, M., „Gdy światło zmagają się z ciemnością. Symbolika światła w Mt 28,1-10”, *IV* 29 (2016) 227-250.
- Rosik, M., „Grecki motyw wędrówki cyklicznej w Ewangelii św. Łukasza”, *Piękna dama teologia. Księga jubileuszowa dedykowana Księdzu Profesorowi Romanowi E. Rogowskiemu* (red. W. Wołyniec – J. Froniewski) (Wrocław: Papieski Wydział Teologiczny 2016) 359-368.
- Rosik, M., „«Jeder, der dies von ihm erhofft, heiligt sich, so wie Er heilig ist» (1 Joh 3,3). Die Theologie der Hoffnung bei Johannes”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 339-352.
- Rosik, M., „Jezus z biczem w ręku”, *ŻD* 89 (2017) 29-37.
- Rosik, M., „Judasz – motywy zdrady i bezdroża żalu”, *ŻD* 90 (2017) 5-15.
- Rosik, M., „Męczeństwo wyznaniem wiary w Zmartwychwstanie”, *ŻD* 86 (2016) 51-59.
- Rosik, M., „Niedziela za sobotę”, *ŻD* 87 (2016) 13-21.
- Rosik, M., „Pieńko – niebo. Bóg miłosierny czy sprawiedliwy?”, *W Drodze* 521/1 (2017) 36-44.
- Rosik, M., „Przypowieść w literaturze greckiej i rzymskiej”, *BKK* 53 (2016) 14.
- Rosik, M., „Przypowieść w Starym Testamencie i apokryfach”, *BKK* 53 (2016) 15-16.
- Rosik, M., „Wspólnota w Qumran, pierwsi chrześcijanie i szkielet Jana Chrzciciela”, *BKK* 55 (2017) 6-13.
- Rosik, M., „Zmartwychwstanie – historia i dzień dzisiejszy”, *EE* 13-14 (2016) 25-26.
- Rucki, M., „«I nie bądź niewierzącym»: żydowskie rozumienie uzasadnionej wiary”, *WPT* 23/1 (2015) 85-98.
- Rucki, M., „Sześć dni stworzenia – Heksaameron”, *TiC* 33/1 (2016) 85-106.
- Rucki, M., „Uzdrowienie niewidomego – podwójny dowód boskości Jezusa Chrystusa”, *WPT* 24/2 (2016) 23-37.
- Rucki, M. – Moses, M.S. – Abdalla, M. – Benyamin, A., „Miłosierdzie Boże w tradycji judaizmu i Kościołów Wschodu”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 371-404.
- Siemieniec, T., „«Ojczyzna nasza» jako modlitwa Chrześcijan i Żydów? Modlitwa Pańska w kontekście literatury i teologii żydowskiej”, *KStT* 15 (2016) 199-222.

- Siemieniec, T., „The Concept of Judgment according to Rev 11:15-18”, *BibAn* 7/1 (2017) 87-106.
- Siemieniec, T., „Tożsamość «martwych» (οὐ νεκροί) w świetle Ap 20,4-5”, *BibAn* 7/4 (2017) 531-550.
- Sienkiewicz, E., „Bóg – Ojciec miłosierny w orędziu Jezusa o Królestwie Bożym”, *StPar* 26 (2016) 171-188.
- Siepsiak, J., „Samarytanka u studni”, *ŻD* 88 (2016) 11-13.
- Sieroń, R.B., „Od *eros* do *agape*. Pedagogia miłości w starotestamentalnej Pieśni nad Pieśniami w świetle badań interdyscyplinarnych”, *SiR* 43 (2/2015).
- Sikora, A.R., „Przekłady tekstów biblijnych z języków greckiego i hebrajskiego na kaszubski”, *Omnia in manus Tuas. XXV-lecie istnienia Prowincji św. Franciszka z Asyżu Zakonu Braci Mniejszych w Polsce* (red. F.T. Janka) (Poznań: WT UAM 2016) 89-104.
- Sikora, A.R., „Teologia chrztu w Ewangelii według św. Jana (J 3,1-21; 4,1-30; 9,1-39; 19,34). Próba syntezy”, *Chrzest Polski 966-2016. Ujęcie interdyscyplinarne* (red. B. Kochaniewicz) (Poznań: WT UAM 2016) 17-32.
- Sikora, A.R., „«W domu Ojca Mego mieszkań jest wiele» (J 14,2). Perspektywa chrześcijańskiej nadziei”, *BPTH* 9/4 (2016) 99-114.
- Siwek, K., „Honor dziedziczenia w antropologiczno-kulturowej lekturze (Mk 10,17-22)”, *StBob* 3 (2016).
- Siwek, K., „«Moje serce było rozgoryczone, a w nerkach odczuwałem dotkliwy ból» (Ps 73,21). Kompetencje semantyczne hebrajskich leksemów „k^lāyōt” i „lēb” oraz ich aplikacja w Septuagincie”, *Symbolika ciała w Starym Testamencie* (red. A. Kuśmirek) (Warszawa: Wydawnictwo UKSW 2016) 209-228.
- Sławik, J., „Wczesny i późny biblijny język hebrajski: o możliwościach chronologicznego wyjaśniania różnic językowych w Biblii Hebrajskiej”, *RT ChAT* 4 (2016) 497-522.
- Słowak, K., „«Od cudownego połowu ryb do pracy apostołskiej w świecie». Orędzie teologiczne J 21,1-14”, *KStT* 15 (2016) 343-361.
- Sperling, S., „Tajemnica Antychrysta. Refleksja nad zagadnieniem od epoki Ojców Kościoła do czasów współczesnych”, *StEl* 19/1 (2017) 61-72.
- Stasiak, S., „Bóg okazuje miłosierdzie komu chce”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 261-273.
- Stefański, J., „«Rise, take the child and his mother, flee to Egypt» (Matt 2,13). But why to Egypt?”, *TiC* 28/4 (2014) 163-184.
- Stefański, J., „Dwaj synowie Dawida i dwie świątynie: dom świętego Józefa jako przejście od Świątyni Jerozolimskiej do świątyni katolickiej”, *AK* 167/2 (2016) 211-230.
- Stefański, J., „Średniowieczna egzegeza karaimska na przykładzie wybranych zagadnień z komentarza Jefeta ben Eliego do Księgi Ozeasza”, *CT* 86/4 (2016) 205-222.
- Strojny, J., „Miłosierdzie Boże drogą do zjednoczenia w Chrystusie”, *WSiT* 29/1 (2016) 48-64.
- Strzałkowska, B., „Księga Ozeasza w Septuagincie”, *CT* 86/4 (2016) 77-102.
- Stypułkowska, B., „Chrzest w katechezie biblijnej kandydatów do bierzmowania”, *Rozbudzić pamięć chrztu. Chrzest w historii, teologii i katechezie* (red. R. Ceglarek – M. Borda) (Częstochowa: Częstochowskie Wydawnictwo Archidiecezjalne Regina Poloniae 2016) 301-320.
- Stypułkowska, B., „Biblijna katecheza o miłosierdziu skierowana do dziewięć konsekrowanych. Przyczynek do formacji stałej”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 97-122.
- Stypułkowska, B., „Chrzest miłosierny w katechezie biblijnej”, *Bądźcie świadkami miłosierdzia* (red. R. Ceglarek – A. Kuliberda) (Częstochowa: Częstochowskie Wydawnictwo Archidiecezjalne Regina Poloniae 2017) 195-211.

- Stypułkowska, B., „Król Dawid i jego Potomek jako zagadnienie katechetyczne”, *CzST* 44 (2016) 161-186.
- Szamocki, G., „Bóg Izraela – wojownik czy miłośnik pokoju?”, *VV* 30 (2016) 17-41.
- Szmajdziński, M., „«Miłosierny i łaskawy...» Funkcjonowanie synajskiego wyznania wiary (Wj 34,6-7) w Zbiorze Dwunastu Proroków”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 71-96.
- Sztuk, D., „Czy tylko apokaliptyka? ΠΑΣΧΩ i ΠΑΘΗΜΑ w kontekście Rz 8 oraz Ga 3”, *Sem* 37/1 (2016) 15-25.
- Szymik, S., „Radość pielgrzymowania. Ps 122 w perspektywie historycznej i teologicznej”, *Radość Ewangelii. Biblijne źródła chrześcijańskiej radości* (red. A. Zawadzki) (ABL 12; Lublin: Wydawnictwo KUL 2016) 139-149. Przedruk: *Łódzkie Studia Teologiczne* 25/1 (2016) 171-182.
- Szymik, S., „Jezus jako gość w świetle ewangelii kanonicznych”, *BPTH* 9/2 (2016) 125-141.
- Targoński, M., „Światłość Bożego mieszkania według pism qumrańskich w kontekście tradycji biblijnej i apokryficznej”, *VV* 29 (2016) 149-171.
- Terka, M., „«Potestas nocendi» w świetle komentarzy św. Augustyna do Księgi Hioba 1–2”, *Vox* 36/65 (2016) 653-681.
- Tobola, Ł., „Imiona królów judzkich – kilka spostrzeżeń”, *BibAn* 6/4 (2016) 601-610.
- Tomaszewski, T., „Nowotestamentalne miłosierdzie na język polski tłumaczone”, *Rocznik Skrzatuski* 4 (2016) 13-29.
- Tronina, A., „Homo viator”, *Via Crucis. Droga Krzyżowa. Historia i duchowość nabożeństwa oraz antologia współczesnych rozważań* (red. R.S. Pujsza) (Warszawa: Żywe Słowo 2017) 903-907.
- Tronina, A., „«Magnificat» – duchowy portret Maryi i Kościoła, *Liturgia uświęcenia czasu – rozumieć, aby lepiej uczestniczyć. Wykład liturgii godzin* (red. J. Hadalski) (Poznań: Hlondianum 2017) 168-179.
- Tronina, A., „Maryja, Matka miłosierdzia”, *Msza Święta* 72/5 (2016) 10-13.
- Tronina, A., „Miłosierdzie Boże w Psalmach Salomona”, „*Scrutamini Scripturas*” (*J* 5,39). *Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (red. W. Chrostowski – D. Kotecki) (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Bibliistów Polskich 2016) 430-445.
- Tronina, A., „Pośrednik w sporze Hioba z Bogiem”, *CzST* 44 (2016) 187-199.
- Tronina, A., „Urodziny i imieniny Matki”, *Msza Święta* 72/9 (2016) 2-4.
- Turek, W., „«Exempla» starotestamentalnych kobiet w interpretacji «Prima Clementis»”, *Vox* 36/66 (2016) 10-23.
- Twardziłowski, T., „Polecenie panowania nad stworzeniem (Rdz 1,26-28) w ekologicznej hermeneutyce Biblii”, *CT* 86/1 (2017) 5-24.
- Uciecha, A., „Adam i Ewa we wschodnio-syryjskiej egzegezie Iszodada z Merw (Rdz 2,21-24). Stan badań, komentarz i przekład”, *ŚSHT* 49/2 (2016) 302-310.
- Urbański, J.P., „«Bądźcie miłosierni, jak Ojciec wasz jest miłosierny» (Łk 6, 36) jako wiodąca idea Nadzwyczajnego Roku Miłosierdzia”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 21-40.
- Wajda, A.M., „Sztuka budowlana w czasach Biblii”, *StLeo* 9 (2016) 51-66.
- Wańczyk, P., „Wychowawcze wskazówki dla rodziców w Corpus Paulinum”, *RBL* 69/3 (2016) 253-271.
- Wejman, H., „Przypowieść o bogatym młodzieńcu (Mk 10, 17-22). Duchowy wymiar miłosierdzia świadczonego”, *StPar* 26 (2016) 239-247.
- Węgrzyn, A., „Kim jest ten, który i grzechy odpuszcza. Analiza narracyjna Łk 7,36-50”, *ZNSBP* 13 (2016) 401-418.

- Wiater, E., „Jezus uzdrawiający w szabat”, *ŻD* 87 (2016) 23-31.
- Wilk, J., „Personalalia w Drugim Liście do Tymoteusza 4,9-15”, *CT* 87/1 (2017) 49-74.
- Wiszowaty, E., „Dzień Pański jako determinanta przepowiadania homilijnego”, *StEl* 18/4 (2016) 408-417.
- Wojtyła, W., „«Z drzewa poznania dobra i zła nie wolno ci jeść» (Rz 2,17) – teoria prawa naturalnego”, *ZFK* 61 (2016) 50-56.
- Wons, K., „Tryptyk oblicza Boga Miłosierdzia (Łk 15)”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 143-169.
- Wronka, S., „Sens i znaczenie Bramy Miłosierdzia”, *Miłosierdzie w praktyce duszpasterskiej. Referaty z sympozjum w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia, Kraków-Łagiewniki, 7 kwietnia 2016 r.* (red. M. Gilski – F. Ślusarczyk) (Kraków: Wydawnictwo Świętego Stanisława BM 2016) 23-44.
- Wronka, S., „Podporządkowanie kobiety mężczyźnie w Nowym Testamencie – ślad epoki czy stała norma?”, *ZNSBP* 13 (2016) 419-435.
- Wronka, S., „Pismo Święte narzędziem dialogu z Bogiem”, *RBL* 69/4 (2016) 355-375.
- Wygralak, P., „Jezus Chrystus i pokój. Refleksje św. Augustyna z Hippony”, *VV* 30 (2016) 259-276.
- Zawadzki, A., „Izrael jako mesjańska Mądrość i jej świadectwo pośród narodów w Iz 55,3-5. Studium egzegetyczno-historyczne”, *CT* 86/2 (2016) 5-50.
- Zawadzki, A., „Jahwe – „szybki świadek” w Ml 3,5b na tle literatury międzytestamentalnej i rabinicznej”, *BibAn* 6/3 (2016) 325-356.
- Zawadzki, A., „Nowe tłumaczenie i interpretacja Iz 55,3-5. Studium egzegetyczno-historyczne”, *BibAn* 7/1 (2017) 49-85.
- Zawadzki, R., „Cypr – wyspa ewangelicznej siewy poprzez wieki (część 1)”, *WPT* 24/2 (2016) 39-52.
- Zbroja, B., „Modlitwy świętych Apokalipsy (Ap 5,8 i 8,3n)”, *StLeo* 9 (2016) 79-88.
- Ziąja, K., „Naśladowanie Boga w Jego miłosierdziu (Łk 6, 36-38)”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 123-142.
- Zieliński, M., „Światło jako symbol mądrości i Prawa w Księdze Mądrości”, *VV* 29 (2016) 99-115.
- Zieliński M., „La morte nel libro della Sapienza”, *BibAn* 7/3 (2017) 307-322.
- Zielonka, I., „Powrót do początków”, *Maryja Gwiazda Nowej Ewangelizacji. Teologia i duszpasterstwo* (red. I. Zielonka) (Teresin: Wydawnictwo Ojców Franciszkanów Niepokalanów 2017) 9-14.
- Zielonka, I., „Kerygmat Maryi – misyjna eksplozja Kościoła”, *Maryja Gwiazda Nowej Ewangelizacji. Teologia i duszpasterstwo* (red. I. Zielonka) (Teresin: Wydawnictwo Ojców Franciszkanów Niepokalanów 2017) 147-159.
- Zielonka, I., „Biblijne podstawy macierzyństwa Maryi w porządku łaski”, *Matka Boga i ludzi. Wybrane zagadnienia z mariologii* (red. G. Bartosik – P. Warchoł) (Teresin: Wydawnictwo Ojców Franciszkanów Niepokalanów 2016) 11-24.
- Zielonka, I., „Wyzwania Nowej Ewangelizacji. Aspekty kanoniczno-prawne”, *Fides, quae de verbo nascitur et nutritur – Nauczycielskie zadanie Kościoła wobec 1050. rocznicy Chrztu Polski* (red. J. Krajczyński – A. Domaszek) (Płock: Płocki Instytut Wydawniczy 2016) 49-89.
- Zwijacz, E.N., „«Pan nieskory do gniewu, bogaty w miłosierdzie» (Lb 14, 18)”, *Oblicza miłosierdzia w Biblii* (red. J. Jaromin) (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016) 61-70.
- Żurek, A., „Chrześcijanin «człowiekiem pokoju» (Ps 37,37) w tradycji Ojców Kościoła okresu przedkonstantyńskiego”, *VV* 30 (2016) 213-229.
- Żywica, Z., „Eklezja Mateusza – eschatologiczną «Resztą Izraela»?”, *CT* 86/1 (2016) 25-40.
- Żywica, Z., „«Obrzezany» Grek i «prawdziwy» Żyd w świetle Rz 1,18–3,20”, *CT* 87/1 (2017) 25-48.

Część piąta: recenzje

- Adamczewski, B., rec. J.C. Poirier – J. Peterson (red.), *Marcan Priority without Q. Explorations in the Farrer Hypothesis* (Library of New Testament Studies 455; London – New York: Bloomsbury – T&T Clark 2015), *BibAn* 6/2 (2016) 311-315.
- Adamczewski, B., rec. R.K. MacEwen, *Matthean Posteriority: An Exploration of Matthew's Use of Mark and Luke as a Solution to the Synoptic Problem* (Library of New Testament Studies 501; London – New York: Bloomsbury – T&T Clark 2015), *BibAn* 6/3 (2016) 513-517.
- Bąk, T., rec. D. Muszytowska (red.), *Patronka filologii. Rola Biblii w rozwoju edytorstwa, badań językoznawczych i translatorskich* (Warszawa: Wydawnictwo UKSW 2015), *VV* 30 (2016) 329-336.
- Bąk, T., rec. G. Ibba, *Il Vangelo di Marco e l'impuro* (Antico e Nuovo Testamento 22; Brescia: Morcelliana 2014), *BibAn* 6/1 (2016) 141-146.
- Bąk, T., rec. M. Rosik, *Kodeks Synajski. Biografia* (Wrocław: Chronicon 2015), *VV* 29 (2016) 381-390.
- Bergel, L., rec. S.J. Wood, *The Alter- Imperial Paradigm. Empire Studies & the Book of Revelation* (Biblical Interpretation Series 140; Leiden – Boston: Brill 2016), *BibAn* 7/4 (2017) 579-582.
- Biegas, M., rec. U. Dahmen, *Psalmen- und Psalter-Rezeption im Fruhhudentum. Rekonstruktion, Textbestand, Struktur und Pragmatik der Psalmenrolle 11QPsa aus Qumran* (Studies on the Texts of the Desert of Judah 49; Leiden – Boston: Brill 2003), *BibAn* 6/4 (2016) 695-698.
- Chrostowski, W., rec. A.M. Wierzbicki, *Szeroko otwierał drzwi Kościoła* (Lublin: Gaudium 2016), *CT* 86/3 (2016) 238-244.
- Chrostowski, W., rec. B. Strzałkowska (red.), *Artefakty czasów biblijnych w Luwrze* (Artefakty Czasów Biblijnych 2; Warszawa 2016), *CT* 86/4 (2016) 268-270.
- Chrostowski, W., rec. E. Zolli, *Nazarejczyk* (tł. A.J. Katolo) (Gliwice: Fundacja Instytut Globalizacji 2015), *CT* 86/3 (2016) 231-238.
- Chrostowski, W., rec. M. Cogan, *Bound for Exile. Israelites and Judeans under Imperial Yoke. Documents from Assyria and Babylonia* (A Carta Handbook; Tel Aviv 2013) *CT* 86/4 (2016) 263-268.
- Chrostowski, W., rec. M. Małecki, *Z Ziemi Świętej do Polski. Dzieje Bożogrobców. From Holy Land do Poland. The History of the Order of the Holy Sepulchre* (Katowice: Drukarnia Archidiecezjalna w Katowicach 2013), *CT* 86/2 (2016) 209-212.
- Chrostowski, W., rec. M. Rosik, *Kościół a Synagoga (30-313 po Chr.). Na rozdrożu* (Wrocław: Chronicon 2016), *BibAn* 7/3 (2017) 399-407.
- Chrostowski, W., rec. P. Asolan, *Il santo viaggio. Appunti di pastorale del pellegrinaggio*, (Collana Strumenti 16; Città del Vaticano: Lateran University Press, 2013), *CT* 86/1 (2016) 231-235.
- Chrostowski, W., rec. P. Calamatta, *Maltese Plants in the Bible* (The Millennium Chapel in Paceville; Malta: Peter Calamatta 2016), *CT* 87/1 (2017) 272-275.
- Chrostowski, W., rec. R. Pietkiewicz, *Biblia Polonorum. Historia Biblii w języku polskim. V. Biblia Tysiąclecia (1965-2015)* (Poznań: Pallottinum 2015), *CT* 87/1 (2017) 265-272.
- Chrostowski, W., rec. S. Surdykowska (red.), *Orientalistyka. Rozważania o nauce* (Warszawa: Wydawnictwo UW 2015), *CT* 86/2 (2016) 212-215.
- Chrostowski, W., rec. *We wszystkim Chrystus. O narodzie, Kościele, mediach i rodzinie z Biskupem Stanisławem Stefankiem TChr rozmawia Marzena Nykiel* (Łomża: Spes 2015), *CT* 86/1 (2016) 235-242.
- Darowski, L., rec. S.A. Hunt – D.F. Tolmie – R. Zimmermann (red.), *Character Studies in the Fourth Gospel* (WUNT 314; Tübingen: Mohr Siebeck 2013), *BibAn* 7/1 (2017) 163-168.

- Dąbek, T.M., rec. F. Mickiewicz SAC, *Ewangelia według świętego Łukasza, rozdziały 1–11. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz* (NKB.NT 3.1; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2011); *Ewangelia według świętego Łukasza, rozdziały 12–24. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz* (NKB.NT, 3.2; Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2012), *RBL* 69/1 (2016) 93-96.
- Dziadosz, D., rec. U. Becker – H. Bezzel (red.), *Rereading the relecture? The Question of (Post)chronistic Influence in the Latest Redactions of the Books of Samuel* (Forschungen zum Alten Testament 2. Reihe 66; Tübingen: Mohr Siebeck 2014), *BibAn* 7/2 (2017) 271-276.
- Jasinski, M., rec. H.-J. Fabry – U. Dahmen (red.), *Theologisches Wörterbuch zu den Qumrantexten* (Stuttgart: Kohlhammer 2011, 2013, 2016) I-III, *BibAn* 7/1 (2017) 149-155.
- Jaworski, P., rec. K. Gniwek, *Czynność symboliczna w księdze Jeremiasza jako forma prorockiego głoszenia Słowa Bożego*. Studium Historyczno – Teologiczne Księgi Jeremiasza [sic!] (Przemysł: Wydawnictwo Archidiecezji Przemyskiej 2016), *VV* 29 (2016) 371-380.
- Kapera, Z., rec. A. Feldman, *The Dead Sea Scrolls Rewritten Samuel and Kings. Texts and Commentary* (Berlin – Boston: De Gruyter 2015), *QChr* 24 (2016) 81-83.
- Kapera, Z., rec. A. Souter (red.), *Compact Greek-English Lexicon of the New Testament* (Peabody, Mass.: Hendrickson Publ. 2016), *PJBR* 16, 1/31 (2017) 99-100.
- Kapera, Z., rec. D. Edelman – A. Fitzpatrick-McKinley (red.), *Religion in the Achaemenid Empire* (Tübingen: Mohr Siebeck, 2016), *PJBR* 15, 2/30 (2016) 79-81.
- Kapera, Z., rec. D.P. Moessner, *Luke the Historian of Israel's Legacy, Theologian of Israel's 'Christ'* (Berlin – Boston: De Gruyter 2016), *PJBR* 16, 1/31 (2017) 102-103.
- Kapera, Z., rec. E. Yamauki – M.R. Wilson (red.), *Dictionary of daily Life in Biblical & Post-biblical Antiquity* (Peabody, Mass.: Hendrickson Publ. 2015-2016) II-IV, *PJBR* 16, 1/31 (2017).
- Kapera, Z., rec. G. Vermes, *The True Herod* (London: Bloomsbury 2014), *QChr* 24 (2016), 96-98.
- Kapera, Z., rec. J.E. Taylor (red.) *Palestine in the Fourth Century A.D. The Onomasticon by Eusebius of Caesarea* (Jerusalem: Carta 2003 [Publ. 2015]), *PJBR* 15, 1/29 (2016) 120-121.
- Kapera, Z., rec. K. Atkinson, *Queen Salome. Jerusalem's Warrior Monarch of the First Century B.C.E.* (Jefferson, N.C. – London: McFarland Publ. 2012), *QChr* 24 (2016) 77-81.
- Kapera, Z., rec. K.H. Jobes (red.) *Discovering the Septuagint. A Guided Reader* (Grand Rapids: Kregel Publ. 2016), *PJBR* 16, 1/31 (2017) 61-62.
- Kapera, Z., rec. L.-K. Ritmeyer, *Jerusalem in the Year 30 A.D.* (Jerusalem: Carta 2015), *PJBR* 16, 1/31 (2017) 89-91.
- Kapera, Z., rec. L.-K. Ritmeyer, *Jerusalem. The Temple Mount* (Jerusalem: Carta 2015), *PJBR* 15, 1/29 (2016) 90-92.
- Kapera, Z., rec. M. Avi-Yonah – S. Safrai – Z. Safrai, *Understanding the Maccabeab Revolt 167 to 63 BCE* (Jerusalem: Carta 2016), *PJBR* 16, 1/31(2017) 97-98.
- Kapera, Z., rec. M. Avi-Yonah, *Understanding the Life of Jesus. An Introductory Atlas* (Jerusalem: Carta 2015), *PJBR* 16,1/31 (2017) 85-86.
- Kapera, Z., rec. M. Goff – L.T. Stuckenbruck, *Ancient Tales of Giants from Qumran and Turfan. Context, Traditions, and Influences* (Tübingen: Mohr Siebeck 2016), *QChr* 24 (2016) 83-85.
- Kapera, Z., rec. M. Hengel, *Jesus und die Evangelien. Kleine Schriften V* (Tübingen: Mohr Siebeck 2016), *PJBR* 16, 1/31 (2017) 101-102.
- Kapera, Z., rec. P.H. Wright, *Understanding Great People of the Bible. An Introductory Atlas to Biblical Biography* (Jerusalem: Carta 2015), *PJBR* 16,1/31 (2017) 77-78.
- Kapera, Z., rec. R.K. Harrison, *Introduction to the Old Testament* (Peabody, Mass.: Hendrickson Publ. 2016), *PJBR* 16, 1/31 (2017) 78-79.

- Kapera, Z., rec. R.S. Notley, *Jerusalem. City of the Great King* (Jerusalem: Carta 2016), *QChr* 24 (2016) 92-95.
- Kapera, Z., rec. S.J. Joseph, *Jesus and the Temple. The Crucifixion in Its Jewish Context* (Cambridge: Cambridge University Press 2016), *QChr* 24 (2016) 85-88.
- Kapera, Z., rec. S. Longosz (red.), *Miscellanea Patristica. Księga jubileuszowa Księdza Profesora Wincentego Myszora*, *Vox* 32/57 (2012); *PJBR* 15, 1/29 (2016) 136-139.
- Kapera, Z., rec. S. Notley (red.), *Josephus Carta's Illustrated the Jewish War. Translated from Greek by William Whiston* (Jerusalem: Carta 2016), *PJBR* 16, 1/31 (2017) 86-89.
- Kapera, Z., rec. S.W. Need, *Jerusalem. Church of the Holy Sepulchre. An introduction & Guide* (Jerusalem: Carta 2016), *PJBR* 16,1/31 (2017) 105-106.
- Kapera, Z., rec. S. Wachsmann, *Understanding the Boat from the Time of Jesus. Galilean Seafaring* (Jerusalem: Carta 2015), *PJBR* 16, 1/31 (2017) 91-92.
- Kapera, Z., rec. U. Leibner – C. Hezser (red.), *Jewish art in Its Late Antique Context* (Tübingen: Mohr Siebeck 2016), *PJBR* 16, 1/31 (2017) 110-112.
- Kapera, Z., rec. V.H. Matthews – D. C. Benjami, *Old Testament Parallels. Laws and Stories from the Ancient Near East* (Tübingen: Mohr Siebeck 2016), *PJBR* 15, 2/30 (2016) 86-88.
- Kapera, Z., rec. W. Chrostowski – D. Kotecki (red.), „*Scrutamini Scripturas*” (J 5,39). *Księga jubileuszowa dla Księdza Biskupa Andrzeja W. Suskiego w 75. rocznicę urodzin* (Ad Multos Annos 19; Warszawa: Stowarzyszenie Biblistów Polskich 2016), *PJBR* 15, 2/30 (2016) 76-79.
- Kapera, Z., rec. W.E. Popkes – G. Wurst (red.), *Judasevangelium und Codex Tchacos* (Tübingen: Mohr Siebeck 2012), *PJBR* 15, 1/29 (2016) 139-141.
- Kapera, Z., rec. W.G. Lambert, *Ancient Mesopotamian Religion and Mythology. Selected Essays* (Mohr Siebeck: Tübingen 2016), *PJBR* 15, 2/30 (2016) 81-84.
- Kapera, Z., rec. W. Horbury, *Jewish war under Trajan and Hadrian* (Cambridge: Cambridge University Press 2015), *PJBR* 15, 1/29 (2016) 122- 125.
- Kapera, Z., rec. W. Kardyś, *Szatan w Starym Testamencie oraz w Judaizmie Drugiej Świątyni* (Lublin: Wydawnictwo KUL 2015), *QChr* 24 (2016) 88-92.
- Klukowski, M., rec. J. Dvořáček, *The Son of David in Matthew's Gospel in the Light of the Solomon as Exorcist Tradition* (Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 2. Reihe 415; Tübingen: Mohr Siebeck 2016), *BibAn* 7/2 (2017) 277-280.
- Kowalski, M., rec. J.W. Aernie, *Is Paul also among the Prophets? An Examination of the Relationship between Paul and Old Testament Prophetic Tradition in 2 Corinthians* (LNTS 47; London: T&T Clark 2012), *BibAn* 7/3 (2017) 375-379.
- Kowalski, K., rec. W. Linke CP, *Literacka ojczyzna Tobiasza. Tło kulturowe Tb jako klucz teologicznej lektury księgi* (Lingua Sacra. Monografie 2; Warszawa: Verbinum 2013), *BibAn* 6/3 (2016) 509-512.
- Kowalski, M., rec. L. Doering, *Ancient Jewish Letters and the Beginnings of Christian Epistolography* (WUNT 1/298; Tübingen: Mohr Siebeck 2012), *BibAn* 7/4 (2017) 551-555.
- Kowalski, M., rec. M.T. Finney, *Honour and Conflict in the Ancient World. 1 Corinthians in Its Greco-Roman Social Setting* (LNTS 46; London – New York: T&T Clark 2012), *BibAn* 7/4 (2017) 557-561.
- Kręcidło, J., rec. E. Kobel, *Dining with John. Communal Meals and Identity Formation in the Fourth Gospel and its Historical and Cultural Context* (Biblical Interpretation Series 109; Leiden – Boston: Brill 2011), *BibAn* 6/3 (2016) 505-507.
- Kręcidło, J., rec. K.B. Larsen, *Recognizing the Stranger: Recognition Scenes in the Gospel of John* (Brill's Paperback Collection; Leiden – Boston: Brill 2012), *BibAn* 6/4 (2016) 715-717.

- Kubiś, A., rec. C. Keith, *Jesus' Literacy. Scribal Culture and the Teacher from Galilee* (Library of New Testament Studies 413 – Library of Historical Jesus Studies 8; London et al.: Bloomsbury 2013), *BibAn* 6/4 (2016) 707-714.
- Kubiś, A., rec. D. Muszytowska, *Etos chrześcijańskiej wspólnoty. Socjoretoryka Listu Jakuba* (Warszawa: Wydawnictwo UKSW 2016), *VV* 30 (2016) 337-346.
- Kubiś, A., rec. J.M. Czernski, *Ewangelia i Listy św. Jana. Wprowadzenie literackie, historyczne i teologiczne* (Opolska Biblioteka Teologiczna 156; Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego 2016), *VV* 29 (2016) 365-370.
- Kubiś, A., rec. L. Gasparro, *Simbolo e narrazione in Marco. La dimensione simbolica del secondo Vangelo alla luce della pericope del fico di Mc 11,12-25* (Analecta Biblica 198; Roma: Gregorian & Biblical Press 2012), *Resovia Sacra* 23 (2016) 477-484.
- Kubiś, A., rec. M. Grilli, *Il Vangelo secondo Giovanni. Elementi di introduzione e teologia* (Biblica; Bologna: Edizioni Dehoniane Bologna 2016), *BibAn* 7/3 (2017) 389-392.
- Kubiś, A., rec. R. Bartnicki, *Dzieje głoszenia Słowa Bożego. Jezus i najstarszy Kościół* (Kraków: Petrus 2015), *VV* 29 (2016) 357-364.
- Kubiś, A., rec. W.R. Bynum, *The Fourth Gospel and the Scriptures. Illuminating the Form and Meaning of Scriptural Citation in John 19,37* (Supplements to Novum Testamentum 144; Leiden – Boston, MA: Brill 2012), *BibAn* 7/3 (2017) 381-387.
- Kucharski, J., rec. H. Witczyk, *Miłosierdzie Pana. Od wieków i na wieki* (Kielce: Jedność 2015), *ZFK* 3/63 (2016).
- Kucharski, J., rec. R.B. Sieroń – S. Brzeski, *Sandomierskie spotkania z Biblią. Polskie Dzieło Biblijne im. Św. Jana Pawła II w Diecezji Sandomierskiej 2005-2016* (Sandomierz – Stalowa Wola: KUL Wydział Zamiejscowy Nauk o Społeczeństwie 2016), *ZFK* 2/66 (2017) 113-116.
- Lemański, J., rec. J. Huddleston, *Eschatology in Genesis* (FAT 2. Reihe 57; Tubingen: Mohr Siebeck 2012), *BibAn* 6/1 (2016) 131-139.
- Lemański, J., rec. R. Albertz, *Exodus 19–40* (Zürcher Bibelkommentare AT 2.2; Zürich: Theologischer Verlag Zürich 2015), *BibAn* 6/3 (2016) 495-500.
- Lipiński, E., rec. H. Gzella, *A Cultural History of Aramaic: From the Beginnings to the Advent of Islam* (Handbook of Oriental Studies / Handbuch der Orientalistik. Section 1. The Near and Middle East 111; Leiden – Boston: Brill 2015), *BibAn* 6/2 (2016) 289-295.
- Lipiński, E., rec. I. Kalimi – S. Richardson (red.), *Sennacherib at the Gates of Jerusalem. Story, History and Historiography* (Culture and History of the Ancient Near East 71; Leiden – Boston: Brill 2014), *BibAn* 6/1 (2016) 147-149.
- Majewski, M., rec. T. Niemas, *Perspektywa eschatologiczna proegzystencji wierzących w przekazie Pisma Świętego* (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016), *BibAn* 7/1 (2017) 181-184.
- Mazur, R., rec. S. Jankowski, „Co Bóg złączył...”. *Geneza i znaczenie klauzul Mateuszowych. Studium egzegetyczno-historyczne* (Rozprawy i Studia Biblijne 46; Warszawa: Vocatio 2015), *BibAn* 6/4 (2016) 699-706.
- Mielcarek, K., rec. A. Paciorek, *Jezus z Nazaretu. Czasy i wydarzenia* (Częstochowa: Edycja Świętego Pawła 2015), *BibAn* 6/2 (2016) 307-310.
- Mielcarek, K., rec. G.O. Holmås, *Prayer and Vindication in Luke-Acts. The Theme of Prayer within the Context of the Legitimizing and Edifying Objective of the Lukan Narrative* (Library of New Testament Studies 433; New York – London: T&T Clark 2011), *BibAn* 7/1 (2017) 157-162.
- Mielcarek, K., rec. M.S. Rindge, *Jesus' Parable of the Rich Fool: Luke 12:13-34 among Ancient Conversations on Death and Possessions* (Society of Biblical Literature. Early Christianity and Its Literature 6; Atlanta: Society of Biblical Literature 2011), *BibAn* 6/4 (2016) 719-723.

- Mielcarek, K., rec. P. Łabuda, *Abyś się przekonał o słuszności nauk. Lectio divina. Przypowieści z Ewangelii św. Łukasza* (W kręgu Słowa 16; Tarnów: Biblos 2016), *VV* 30 (2016) 325-328.
- Napora, K., rec. D. Iwański, *Księga Lamentacji. I. Jahwe zniszczył. Rozdz. 1–2. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz* (Toruń: Wydawnictwo UMK 2015), *VV* 30 (2016) 317-323.
- Napora, K., rec. K. Bardski, *Alegoryczno-symboliczna interpretacja Biblii* (Kraków: Petrus 2016), *VV* 29 (2016) 349-356.
- Oracz, A., rec. L.R. Zelyck, *John among the Other Gospels. The Reception of the Fourth Gospel in the Extra-Canonical Gospels* (Wissenschaftliche Untersuchungen zum der Neuen Testament II/ 347; Tübingen: Mohr Siebeck 2013), *BibAn* 7/3 (2017) 409-411.
- Pietkiewicz, R., rec. F. Posset, *Johann Reuchlin (1455-1522). A theological Bibliography* (Arbeiten zur Kirchengeschichte 129; Berlin – Boston: De Gruyter 2015), *BibAn* 7/3 (2017) 393-398.
- Pietrzak, J., rec. N.G. Piotrowski, *Mathew's New David and the End of Exile. A Socio Rhetorical Study of Scriptural Quotations* (Supplements to Novum Testamentum 170; Leiden – Boston: Brill 2016), *BibAn* 7/4 (2017) 567-572.
- Pilarczyk, K., rec. M. Rosik, *Kościół a Synagoga (30-313 po Chr.). Na rozdrożu* (Wrocław: Chronicon 2016), *BibAn* 7/2 (2017) 297-303.
- Pilarczyk, K., rec. R. Pietkiewicz, *Biblia Polonorum. Historia Biblii w j. Polskim. I. Od początku do 1638 roku* (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu; Poznań: Pallotinum 2016), *BibAn* 7/4 (2017) 563-566.
- Piwowar, A., rec. C. Rico – E. Vicart – P. Morales – D. Martinez, *Πόλις. Polis. Parlare il greco antico come una lingua viva* (Cinisello Balsamo: Edizioni San Paolo 2010), *BibAn* 6/1 (2016) 159-166.
- Piwowar, A., rec. M. Mikuła, *Ελληνιστὶ γινώσκεις; Podręcznik do nauki greki chrześcijańskiej* (Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa 2013), *BibAn* 6/2 (2016) 297-305.
- Piwowar, A., rec. T. Muraoka, *A Syntax of Septuagint Greek* (Leuven – Paris – Bristol, CT: Peeters 2016), *BibAn* 7/2 (2017) 291-295.
- Podeszwa, P., rec. D. Kotecki, *Con Gesù nella barca (Mc 4,35-41; 6,45-52; 8,13-21). Contributo allo studio del discepolato nel Vangelo di Marco* (Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK 2015), *TiC* 35/3 (2016) 227-230.
- Podeszwa, P., rec. T. Tułodziecki, *Tożsamość nowego Izraela w Księdze proroka Zachariasza. Studium egzegetyczno-teologiczne Za 1-8*, (Scripta Theologica Thoruniensia 33, Toruń: Wydawnictwo UMK 2014), *BPTH* 9/1 (2016) 171-177.
- Stefański, J., rec. E. Eynikel – T. Nicklas (red.), *Samson: Hero or Fool? The Many Faces of Samson* (Leiden – Boston, MA; Brill 2014), *BibAn* 7/2 (2017) 281-285.
- Rosik, M., rec. T. Niemas, *Perspektywa eschatologiczna proegzystencji wierzących w przekazie Pisma Świętego* (Bibliotheca Biblica; Wrocław: TUM 2016), *VV* 30 (2016) 347-350.
- Rosik, M., rec. W. Pikor, *Rola ziemi w przymierzu Boga z Izraelem. Studium historyczno-teologiczne Księgi Ezechiela* (Lublin: Wydawnictwo KUL 2013), *WPT* 24/1 (2016) 168-170.
- Urbanek, B., rec. Ch.W. Skinner, *Characters and Characterisation in the Gospel of John* (The Library of New Testament Studies 461; London – New York: Bloomsbury T&T Clark 2013), *BibAn* 7/4 (2017) 573-578.
- Zaklukiewicz, T., rec. B. Poniży, *Księga Mądrości na dziś* (Manet Questio 26; Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza 2014), *Sem* 37/3 (2016) 238-239.

Część szósta: hasła słownikowe

- Chrostowski, W., „Izrael. 2. Naród Izraela”, *NSTB* 278-280.
Chrostowski, W., „Judeochrześcijaństwo”, *NSTB* 392-395.
Chrostowski, W., „Kobieta. I. W judaizmie”, *NSTB* 427-429.
Chrostowski, W., „List rozwodowy”, *NSTB* 461-463.
Chrostowski, W., „Matriarchinie”, *NSTB* 532-534.
Chrostowski, W., „Monoteizm. W judaizmie”, *NSTB* 596-597.
Chrostowski, W., „Nagość”, *NSTB*, 598-599.
Chrostowski, W., „Nazarejczycy, Nazareńczycy”, *NSTB*, 616-617.
Chrostowski, W., „Nazireat”, *NSTB*, 617-618.
Chrostowski, W., „Niewinność”, *NSTB*, 628-629.
Chrostowski, W., „Noachickie prawa/przykazania”, *NSTB*, 629-631.
Chrostowski, W., „Obłok”, *NSTB*, 638-639.
Chrostowski, W., „Ofiara”, *NSTB*, 646-650.
Chrostowski, W., „Pasterz”, *NSTB*, 673-675.
Chrostowski, W., „Pielgrzymka”, *NSTB*, 685-689.
Chrostowski, W., „Poganochrześcijanie”, *NSTB*, 702-704.
Chrostowski, W., „Pojednanie”, *NSTB*, 704-706.
Chrostowski, W., „Prozelici”, *NSTB*, 744-746.
Chrostowski, W., „Reszta Izraela”, *NSTB*, 773-775.
Chrostowski, W., „Samaria”, *NSTB*, 793-797.
Chrostowski, W., „Samarytanie”, *NSTB*, 797-800.
Chrostowski, W., „Samarytanka”, *NSTB*, 800-801.
Chrostowski, W., „Synagoga”, *NSTB*, 847-850.
Chrostowski, W., „Synagoga liturgia”, *NSTB*, 850-851.
Chrostowski, W., „Szymonianie”, *NSTB*, 859.
Chrostowski, W., „Świadkowie Jezusa”, *NSTB*, 865-866.
Chrostowski, W., „Trójca Święta”, *NSTB*, 901-903.
Chrostowski, W., „Winnny krzew”, *NSTB*, 944-946.
Chrostowski, W., „Zło”, *NSTB*, 997-999.
Chrostowski, W., „Zmartwychwstanie, zmartwychwstanie ciała”, *NSTB*, 1002-1004.
Chrostowski, W., „Żydzi”, *NSTB*, 1013-1020.
Piwowar, A., „Miłosierdzie Boże. II. W Nowym Testamencie”, *NSTB*, 570-573.
Piwowar, A., „Nahuma Księga”, *NSTB*, 599-600.
Piwowar, A., „Wiara w Biblii”, *NSTB*, 929-938.
Piwowar, A., „Władza”, *NSTB*, 947-950.
Piwowar, A., „Zapłata”, *NSTB*, 985-989.
Poniży, B., „Mądrość”, *NSTB*, 539-544.
Poniży, B., „Księga Mądrości”, *NSTB*, 534-539.

Część siódma: sprawozdania

- Bijata, K., „Sprawozdanie z konferencji naukowej pt.: «Księga Ozeasza – orędzie, interpretacja i recepcja»”, *Veritati et Caritati* 6 (2016) 499-500.
- Chrostowski, W., „«Księga Ozeasza – orędzie, interpretacja, recepcja». X Konferencja naukowa «Interpretacja Pisma Świętego», UKSW Warszawa, 17 V 2016”, *CT* 86/4 (2016) 5-6.
- Rambert-Kwaśniewska, A., „III Międzynarodowa Konferencja Biblijna «Interpretacja i translatoryka biblijna», 7-8 czerwca 2016 r. Ostrów Wielkopolski”, *WPT* 24/1 (2016) 171-173.
- Strzałkowska, B., „Sprawozdanie Seminario di aggiornamento per docenti e studiosi di Sacra Scrittura: «La letteratura sapienziale», Papieski Instytut Biblijny, Rzym, 25-29 stycznia 2016”, *CT* 86/1 (2016) 217-220.
- Stypułkowska, B., „Sprawozdanie z 54. Sympozjum Biblistów Polskich Rzeszów, 19-21 września 2016 r.”, *Veritati et Caritati* 7 (2016) 765-766.
- Wajda, A.M., „XII Walne Zebranie Stowarzyszenia Biblistów Polskich oraz 53. Sympozjum Biblistów Polskich (Toruń, 22-24 września 2015)”, *RBL* 69/3 (2016) 379-384.

Część ósma: inne

- Chrostowski, W. – Kowalski, M., „Stowarzyszenie Biblistów Polskich – Członkowie zwyczajni. Stan w dniu 1 VIII 2016 r.”, *ZNSBP* 13 (2016) 31-308.
- Janczak, G. – Kowalski, K. – Lakhmitskaya, T. – Targoński, M. – Wielgut, F., „Polska bibliografia biblijna za lata 2014-2015”, *BibAn* 6/2 (2016) 251-279.
- Strzałkowska, B., „Polska bibliografia biblijnej teologii Ducha Świętego za lata 1950-2005”, *CT* 87/1 (2017) 115-172.
- Szymik, S., „Wprowadzenie”, *Natchnienie Pisma Świętego w świetle świadectwa tekstów o nich samych* (red. M. Wróbel – S. Szymik – K. Napora) (ABL 15; Lublin: Wydawnictwo KUL 2017) 5-10.
- Wronka, S., „Ksiądz Jerzy Chmiel (1935–2016) – biblista humanista”, *VA* 88/3 (2016) 31-33.